

УПРАВА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ ЗА ЗАШТИТУ ЗДРАВЉА БИЉА

1102

На основу члана 10. став 5 и члана 12. став 3 Закона о заштити здравља биља ("Службени гласник БиХ", број 23/03) и члана 61. став 2. Закона и управи ("Службени гласник БиХ", бр. 32/02 и 102/09), Управа Босне и Херцеговине за заштиту здравља биља, у сарадњи са надлежним органима ентитета и Брчко дистрикта Босне и Херцеговине, доноси

ПРАВИЛНИК О ФИТОСАНИТАРНИМ МЈЕРАМА ЗА СПРЈЕЧАВАЊЕ УНОШЕЊА, ШИРЕЊА И СУЗБИЈАЊА ШТЕТНОГ ОРГАНИЗМА КИНЕСКА СТРИЖИБУБА - *Anoplophora chinensis* (Forster)

I. ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

(Предмет)

Овим Правилником прописују се мјере за спрјечавање уношења и ширења штетног организма кинеска стрижибуба - *Anoplophora chinensis* (Forster) (у даљем тексту: штетни организм), фитосанитарни захтјеви који морају бити испуњени при уношењу и премјештању одређеног биља, провођење посебног надзора и извјештавања о присутности штетног организма.

Члан 2.

(Значење израза)

Изрази употребљени у Закону о заштити здравља биља ("Службени гласник БиХ", број 23/03) (у даљем тексту: Закон) и Правилнику о мјерама за спрјечавање уношења, ширења и сузбијања штетних организама на биљу, биљним производима и регулисаним објектима ("Службени гласник БиХ", број 59/11) користе се и у овом Правилнику, а изрази употребљени у овом Правилнику имају следеће значење:

- a) **Мјесто производње** је сваки посјед, поље или више поља која су засебна производна јединица, укључујући и производна мјеста којима се у фитосанитарном погледу одвојено управља;
- b) **Одређено биље** у смислу овог Правилника је биље намјењено садњи, осим сјемена, родова и врста: *Acer* spp., *Aesculus hippocastanum*, *Alnus* spp., *Betula* spp., *Carpinus* spp., *Citrus* spp., *Corylus* spp., *Cotoneaster* spp., *Fagus* spp., *Lagerstroemia* spp., *Malus* spp., *Platanus* spp., *Populus* spp., *Prunus laurocerasus*, *Pyrus* spp., *Rosa* spp., *Salix* spp., *Cornus* spp., *Crataegus* spp. и *Ulmus* spp. којима пречник стабљике или коријеновог врата на њиховом најдебљем дијелу износи најмање 1cm.
- c) **Деструкцијска метода** је метода у којој је неизбежно да се биљка из које се узорак узима уништи.
- d) **Обиљежено подручје** је подручје које се састоји од:
 - 1) зараженог подручја у којем је потврђена присутност штетног организма и које укључује све биље које показује симптоме заразе штетним организмом и, када је то потребно, све биље које је у вријеме садње припадало истој партији, и
 - 2) сигурносног подручја упречнику од најмање 2 km рачунајући од границе зараженог подручја.

II. УНОШЕЊЕ И ПРЕМЈЕШТАЊЕ ОДРЕЂЕНОГ БИЉА

Члан 3.

(Уношење одређеног биља)

- (1) Не доводећи у питање одредбе из, Листа III Дио А Одјелак I тачке 9, 16 и 18 и Листе IV Дио А Одјелак I, тачке 14, 15, 17, 18, 19.2, 20, 22.1, 22.2, 23.1, 23.2, 32.1, 32.3, 33, 34, 36.1, 39, 40, 43, 44, 46, Правилника о Листама штетних организама, листама биља, биљних производа и регулисаних објеката ("Службени гласник БиХ", број 48/13) одређено биље поријеклом из трећих земаља, осим из Кине, за које је познато да је у њима присутан штетни организм приликом увоза у Босну и Херцеговину, мора пратити фитосанитарни сертификат у складу са Законом и Правилником о форми и садржају фитосанитарног сертификата и фитосанитарног сертификата за реекспорт ("Службени гласник БиХ", број 12/13), а у рубрици "Допунска изјава" фитосанитарног сертификата мора бити наведено:
 - a) да је биље током свога цијелог животног циклуса расло на мјесту производње које је регистровала и надзирала национална служба надлежна за здравствену заштиту биља земље поријекла, и да се то мјесто производње налази у незараженом подручју које је надлежна служба успоставила у складу с одговарајућим Међународним нормама за фитосанитарне мјере. У рубрици "Мјесто поријекла" фитосанитарног сертификата мора бити уписан назив незараженог подручја; или
 - b) да је биље током периода од најмање двије године прије извоза расло на мјесту производње за које је у складу с одговарајућим Међународним нормама за фитосанитарне мјере утврђено да није заражено штетним организмом;
 - 1) које је регистровала и надзирала национална служба за здравствену заштиту биља земље поријекла; и
 - 2) на којем су годишње обављена најмање два детаљна службена прегледа у одговарајуће вријеме и при чему нису пронађени знакови присутности штетног организма; и
 - 3) гдје је биље расло на мјесту:
 - које је физички потпуно заштићено од уношења штетног организма; или
 - на којем се обављају одговарајућа превентивна третирања и које је окружено сигурносним подручјем ширине најмање 2 km унутар којег се годишње у одговарајуће вријеме обављају службена истраживања ради откривања знакова присутности штетног организма. У случају откривања знакова присутности штетног организма, одмах се предузимају мјере искорјењивања ради поновног успостављања незараженог сигурносног подручја; и
 - 4) на којем је непосредно прије извоза обављен детаљан службени преглед биља ради откривања могућих знакова присутности штетног организма, посебно на коријењу и стабљикама биља. Преглед укључује узимање узорака циљаном деструкцијском методом односно методом у којој је неизбежно да се биљка из које се узорак узима уништи. Величина узорка за преглед

- мора бити таква да омогући откривање барем 1% заразе са степеном сигурности од 99%.
- (2) Одређено биље увезено у складу са ставом (1) овога члана мора бити детаљно прегледано на мјесту уласка или на одредишту које је одобрено у складу с Правилником о мјерама за спречавање уношења, ширења и сузбијања штетних организама на биљу, биљним производима и регулисаним објектима ("Службени гласник БиХ", број 59/11). Приликом обављања прегледа примјењују се методе које осигуравају проналажење било каквих знакова присутности штетног организма, посебно на коријењу и стабљикама биља. Преглед укључује узимање узорка циљаном деструкцијском методом односно методом у којој је неизбежно да се биљка из које се узорак узима уништи. Величина узорка за преглед мора бити таква да омогући откривање барем 1% заразе са степеном сигурности од 99%.
- (3) Узорак из става (2) овог члана шаље се на лабораторијско тестирање у овлаштену лабораторију. Овлаштена лабораторија о резултатима тестирања подноси извјештај у складу са Правилником о условима у погледу стручне, просторне и техничке оспособљености фитосанитарних лабораторија за извођење лабораторијских тестирања ради дијагностицирања штетних организама ("Службени гласник БиХ", број 63/10).

Члан 4.

(Уношење одређеног биља из Кине)

Одређено биље поријеклом из Кине може се уносити у Босну и Херцеговину само ако испуњава услове из члана 3. овог Правилника и ако фитосанитарни сертификат садржи регистарски број мјеста производње које је регистровано од стране надлежне службе за заштиту здравља биља Кине у регистар произвођача, прерађивача, увозника, дистрибутера и складиштара биља, биљних производа и регулисаних објеката.

Узорковање одређеног биља из члана 3. став (2) овог Правилника, поријеклом из Кине врши се у складу са сљедећом табелом:

Број биљака у партији	Степен узимања узорка деструкцијском методом (број биљака које морају бити расјечене)
1 - 4500	10% од величине партије
> 4500	450

Члан 5.

(Успостављање обиљеженог подручја)

- (1) Када се посебним надзором из члана 8. став (1) овога Правилника на неком подручју потврди зараза штетним организмом, или када постоји неки други доказ о појави тог штетног организма, Управа БиХ за заштиту здравља (у даљњем тексту: Управа) биља на основу записника фитосанитарног инспектора одређује обиљежено подручје. Обиљежено подручје састоји се од:
- зараженог подручја у којем је потврђена присутност штетног организма и које укључује све биље које показује симптоме заразе штетним организмом и, када је то потребно, све биље које је у вријеме садње припадало истој партији, и
 - сигурносног подручја у полупречник од најмање 2 km рачунајући од границе зараженог подручја.
 - Овог разграничење подручја из става (1) овог члана мора се зсанивати на научним начелима, биологији штетног организма,

степену заразе, специфичној распрострањености одређеног биља у том подручју и доказима о удомаћењу штетног организма. У случају када Управа закључи да је искорјењивање штетног организма могуће, узимајући у обзир околности избијања заразе штетним организмом, резултате истраге или непосредну примјену мјера искорјењивања, полупречни сигурносног подручја може се смањити најмање на 1 km рачунајући од границе зараженог подручја. У случајевима када искорјењивање штетног организма више није могуће полупречник сигурносног подручја не може бити мањи од 2 km.

- Ако се присутност штетног организма потврди изван зараженог подручја, границе зараженог и сигурносног подручја измијенит ће се у складу с новонасталом ситуацијом.
- Ако се provedбом посебног надзора из члана 8. став (1) овога Правилника и интензивног праћења присутности штетног организма годишњим прегледом у одговарајуће вријеме на биљкама домаћинима у обиљеженом подручју, током временског раздобља које укључује барем један животни циклус и једну додатну годину што у сваком случају није мање од четири узастопне године, не пронађе штетни организам, обиљежено подручје може се укинути.

Члан 6.

(Фитосанитарне мјере за сузбијање штетног организма)

- У случају првог налаза штетног организма граница сигурносног подручја одређује се у ширини најмање 1 km од границе зараженог подручја. У обиљеженом подручју у којем се у периоду од четири године не потврди присуство штетног организма престаје спровођење фитосанитарних мјера утврђених овим чланом.
- У случају потврђивању присуства штетног организма фитосанитарни инспектор наређује:
 - у зараженом подручју сјечу и уништавање, укључујући и коријење, свог зараженог биља и биља које показује знакове присуства штетног организма и биља које је у вријеме садње припадало истој партији, сваке године прије 30 априла;
 - у обиљеженом подручју: интензивно праћење присуства штетног организма фитосанитарним прегледима који се обављају најмање два пута годишње, у правилу, на почетку и на крају лjeta на биљкама домаћинима штетног организма;
 - и друге мјере у складу Законом.

Члан 7.

(Премјештање одређеног биља)

- Одређено биље које потиче из обиљезених подручја у Босни и Херцеговини, може се премјештати на територији Босне и Херцеговине само ако га прати биљни пасош издат у складу с Правилником о фитосанитарном регистру и о биљном пасошу ("Службени гласник БиХ", број 05/13) и ако је:
 - током свога цијелог животног циклуса или од тренутка његова уношења у Босну и Херцеговину расло на мјесту производње;

- b) ако је током периода од најмање двије године прије премјештања гајено на мјесту производње које је регистровано и на којем су годишње обављена два фитосанитарна прегледа у одговарајуће вријеме која по потреби укључују деструктивну методу и узимање узорака при чему нису пронађени знакови присуства штетног организма и да је биље гајено на мјесту:
- 1) које је физички заштићено од уношења штетног организма; или
 - 2) на којем се обављају превентивна третирања а у сигурносном подручју годишње, у одговарајуће вријеме, обављају се испитивања ради откривања присуства штетног организма.
- (2) Одређено биље које је унесено из других земаља за које је познато да је у њима присутан штетни организам, може се премјештати унутар Босне и Херцеговине само ако су испуњени захтјеви из става (1) овог члана.

Члан 8.

(Посебни надзор и извјештавање)

- (1) Ради утврђивања присуства и спрјечавања ширења штетног организма проводи се посебни надзор на основу Закона, у складу с годишњим програмом донесеним од стране Управе у сарадњи са надлежним органима ентитета.
- (2) Управа извјештава IPPC (Међународна конвенција за заштиту здравља биља) и EPPO (Европска и медитеранска организација за заштиту биља) о резултатима посебног надзора из става (1) овог члана.

Члан 9.

(Ступање на снагу и примјена)

- (1) Овај Правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику БиХ" а почеће се примјењивати од 01.01.2015. године.
- (2) Изузетно од става 1. овог члана, одредба члана 7. овог Правилника, која се односи на захтјеве везане за биљне пасоше, почеће се примјењивати са почетком издавања биљних пасоша у складу са Правилником о фитосанитарном регистру и о биљном пасошу ("Службени гласник БиХ", број 05/13).
- (3) До успостављања биљних пасоша у унутрашњем промету пошиљку треба да прати увјерење о здравственом стању.

Број УЗЗБ-01-1-02-2-975-8/13

06. августа 2014. године

Сарајево

Директор

Раденко Радовић, с. р.

Na osnovu člana 10. stav 5. i člana 12. stav 3. Zakona o zaštiti zdravlja bilja ("Službeni glasnik BiH", broj 23/03) i člana 61. stav 2. Zakona o upravi ("Službeni glasnik BiH", br. 32/02 i 102/09), Uprava Bosne i Hercegovine za zaštitu zdravlja bilja, u saradnji sa nadležnim organima entiteta i Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, donosi

PRAVILNIK

**O FITOSANITARNIM MJERAMA ZA SPREČAVANJE
UNOŠENJA, ŠIRENJA I SUZBIJANJA ŠETNOG
ORGANIZMA KINESKA STRIZIBUBA - *Anoplophora
chinensis* (Forster)**

I. OPŠTE ODREDBE

Члан 1.

(Предмет)

Ovim Pravilnikom propisuju se mjere za sprječavanje unošenja i širenja šetnog organizma kineska strizibuba -

Anoplophora chinensis (Forster) (u daljnjem tekstu: šetni organizam), fitosanitarni zahtjevi koji moraju biti ispunjeni pri unošenju i premještanju određenog bilja, provođenje posebnog nadzora i izvještavanje o prisutnosti šetnog organizma.

Члан 2.

(Значење израза)

Izrazi upotrijebljeni u Zakonu o zaštiti zdravlja bilja ("Službeni glasnik BiH", broj 23/03) (u daljem tekstu: Zakon) i Pravilniku o mjerama za sprečavanje unošenja, širenja i suzbijanja šetnih organizama na bilju, biljnim proizvodima i reguliranim objektima ("Službeni glasnik BiH", broj 59/11) koriste se i u ovom Pravilniku, a izrazi upotrijebljeni u ovom Pravilniku imaju sljedeće značenje:

- a) **Mjesto proizvodnje** je svaki posjed, polje ili više polja koja su zasebna proizvodna jedinica, uključujući i proizvodna mjesta kojima se u fitosanitarnom pogledu odvojeno upravlja;
- b) **Одређено биље** u smislu ovog pravilnika je bilje namijenjeno sadnji, osim sjemena, rodova i vrsta: *Acer* spp., *Aesculus hippocastanum*, *Alnus* spp., *Betula* spp., *Carpinus* spp., *Citrus* spp., *Corylus* spp., *Cotoneaster* spp., *Fagus* spp., *Lagerstroemia* spp., *Malus* spp., *Platanus* spp., *Populus* spp., *Prunus laurocerasus*, *Pyrus* spp., *Rosa* spp., *Salix* spp., *Cornus* spp., *Crataegus* spp. i *Ulmus* spp. kojima promjer stabljike ili korijenovog vrata na njihovom najdebljem dijelu iznosi najmanje 1 cm.
- c) **Деструкцијска метода** je metoda u kojoj je neizbježno da se biljka iz koje se uzorak uzima uništi.
- d) **Обилježено подручје** je područje koje se sastoji od:
 - 1) зараженог подручја u kojem je potvrđena prisutnost šetnog organizma i koje укључује sve bilje koje pokazuje simptome zaraze šetnim organizmom i, kada je to potrebno, sve bilje koje je u vrijeme sadnje pripadalo istoj partiji, i
 - 2) сигурносног подручја u polumjeru od najmanje 2 km računajući od granice зараженог подручја.

II. UNOŠENJE I PREMJEŠTANJE ODREĐENOG BILJA

Члан 3.

(Уношење одређеног билја)

- (1) Ne dovodeći u pitanje odredbe iz, Lista III Dio A Odjeljak I tačke 9, 16 i 18 i Liste IV Dio A Odjeljak I, tačke 14, 15, 17, 18, 19.2, 20, 22.1, 22.2, 23.1, 23.2, 32.1, 32.3, 33, 34, 36.1, 39, 40, 43, 44, 46, Pravilnika o Listama šetnih organizama, listama bilja, biljnih proizvoda i reguliranih objekata ("Službeni glasnik BiH", broj 48/13) određeno bilje porijeklom iz trećih zemalja, osim iz Kine, za koje je poznato da je u njima prisutan šetni organizam prilikom uvoza u Bosnu i Hercegovinu, mora pratiti fitosanitarni certifikat u skladu sa Zakonom i Pravilnikom o formi i sadržaju fitosanitarnog certifikata i fitosanitarnog certifikata za reeksport ("Službeni glasnik BiH", broj 12/13), a u rubrici "Dopunska izjava" fitosanitarnog certifikata mora biti navedeno:
 - a) da je bilje tokom svoga cijelog životnog ciklusa raslo na mjestu proizvodnje koje je registrovala i nadzirala nacionalna služba nadležna za zaštitu zdravlja bilja zemlje porijekla, i da se to mjesto proizvodnje nalazi u nezaraženom području koje je nadležna služba uspostavila u skladu s odgovarajućim Međunarodnim normama za fitosanitarne mjere. U rubrici "Mjesto porijekla" fitosanitarnog certifikata mora biti upisan naziv nezaraženog područja; ili
 - b) da je bilje tokom perioda od najmanje dvije godine prije izvoza raslo na mjestu proizvodnje za koje je u

skladu s odgovarajućim Međunarodnim normama za fitosanitarne mjere utvrđeno da nije zaraženo štetnim organizmom;

- 1) koje je registrovala i nadzirala nacionalna služba za zaštitu zdravlja bilja zemlje porijekla; i
 - 2) na kojem su godišnje obavljena najmanje dva detaljna službena pregleda u odgovarajuće vrijeme i pri čemu nisu pronađeni znakovi prisutnosti štetnog organizma; i
 - 3) gdje je bilje raslo na mjestu:
 - koje je fizički potpuno zaštićeno od unošenja štetnog organizma; ili
 - na kojem se obavljaju odgovarajuća preventivna tretiranja i koje je okruženo sigurnosnim područjem širine najmanje 2 km unutar kojeg se godišnje u odgovarajuće vrijeme obavljaju službena istraživanja radi otkrivanja znakova prisutnosti štetnog organizma. U slučaju otkrivanja znakova prisutnosti štetnog organizma, odmah se poduzimaju mjere iskorjenjivanja radi ponovnog uspostavljanja nezaraženog sigurnosnog područja; i
 - 4) na kojem je neposredno prije izvoza obavljen detaljan službeni pregled bilja radi otkrivanja mogućih znakova prisutnosti štetnog organizma, posebno na korijenju i stabljikama bilja. Pregled uključuje uzimanje uzoraka ciljanom destruktivskom metodom odnosno metodom u kojoj je neizbježno da se biljka iz koje se uzorak uzima uništi. Veličina uzorka za pregled mora biti takva da omogućiti otkrivanje barem 1% zaraze sa stepenom sigurnosti od 99%.
- (2) Određeno bilje uvezeno u skladu sa stavom (1) ovoga člana mora biti detaljno pregledano na mjestu ulaska ili na odredištu koje je odobreno u skladu s Pravilnikom o mjerama za sprječavanje unošenja, širenja i suzbijanja štetnih organizama na bilju, biljnim proizvodima i regulisanim objektima ("Službeni glasnik BiH", broj 59/11). Prilikom obavljanja pregleda primjenjuju se metode koje osiguravaju pronalaženje bilo kakvih znakova prisutnosti štetnog organizma, posebno na korijenju i stabljikama bilja. Pregled uključuje uzimanje uzoraka ciljanom destruktivskom metodom odnosno metodom u kojoj je neizbježno da se biljka iz koje se uzorak uzima uništi. Veličina uzorka za pregled mora biti takva da omogućiti otkrivanje barem 1% zaraze sa stepenom sigurnosti od 99%.
- (3) Uzorak iz stava (2) ovoga člana šalje se na laboratorijsko testiranje u ovlaštenu laboratoriju. Ovlaštena laboratorija o rezultatima testiranja podnosi izvještaj u skladu sa Pravilnikom o uslovima u pogledu stručne, prostorne i tehničke osposobljenosti fitosanitarnih laboratorija za izvođenje laboratorijskih testiranja radi dijagnosticiranja štetnih organizama ("Službeni glasnik BiH", broj 63/10).

Član 4.

(Unošenje određenog bilja iz Kine)

Određeno bilje porijeklom iz Kine može se unositi u Bosnu i Hercegovinu samo ako ispunjava uslove iz člana 3. ovog Pravilnika i ako fitosanitarni certifikat sadrži registarski broj mjesta proizvodnje koje je registrovano od strane nadležne službe za zaštitu zdravlja bilja Kine u registar proizvođača, prerađivača, uvoznika, distributera i skladištara bilja, biljnih proizvoda i regulisanih objekata.

Uzorkovanje određenog bilja iz člana 3. stav (2) ovog Pravilnika, porijeklom iz Kine vrši se u skladu sa sljedećom tabelom:

Broj biljaka u partiji	Stepen uzimanja uzoraka destruktivskom metodom (broj biljaka koje moraju biti rasječene)
1 - 4500	10% od veličine partije
> 4500	450

Član 5.

(Uspostavljanje obilježeno područja)

- (1) Kada se posebnim nadzorom iz člana 8. stav (1) ovoga Pravilnika na nekom području potvrdi zaraza štetnim organizmom, ili kada postoji neki drugi dokaz o pojavi tog štetnog organizma, Uprava BiH za zaštitu zdravlja (u daljnjem tekstu: Uprava) bilja na osnovu zapisnika fitosanitarnog inspektora određuje obilježeno područje. Obilježeno područje sastoji se od:
 - a) zaraženog područja u kojem je potvrđena prisutnost štetnog organizma i koje uključuje sve bilje koje pokazuje simptome zaraze štetnim organizmom i, kada je to potrebno, sve bilje koje je u vrijeme sadnje pripadalo istoj partiji, i
 - b) sigurnosnog područja u polumjeru od najmanje 2 km računajući od granice zaraženog područja.
- 1) Tačno razgraničenje područja iz stava (1) ovog člana mora se temeljiti na znanstvenim načelima, biologiji štetnog organizma, stepenu zaraze, specifičnoj rasprostranjenosti određenog bilja u tom području i dokazima o udomaćenju štetnog organizma. U slučaju kada Uprava zaključi da je iskorjenjivanje štetnog organizma moguće, uzimajući u obzir okolnosti izbijanja zaraze štetnim organizmom, rezultate istrage ili neposrednu primjenu mjera iskorjenjivanja, polumjer sigurnosnog područja može se smanjiti najmanje na 1 km računajući od granice zaraženog područja. U slučajevima kada iskorjenjivanje štetnog organizma više nije moguće polumjer sigurnosnog područja ne može biti manji od 2 km.
- 2) Ako se prisutnost štetnog organizma potvrdi izvan zaraženog područja, granice zaraženog i sigurnosnog područja izmijenit će se u skladu s novonastalom situacijom.
- 3) Ako se provedbom posebnog nadzora iz člana 8. stav (1) ovoga Pravilnika i intenzivnog praćenja prisutnosti štetnog organizma godišnjim pregledom u odgovarajuće vrijeme na biljkama domaćinima u obilježenom području, tokom vremenskog razdoblja koje uključuje barem jedan životni ciklus i jednu dodatnu godinu što u svakom slučaju nije manje od četiri uzastopne godine, ne pronađe štetni organizam, obilježeno područje može se ukinuti.

Član 6.

(Fitosanitarne mjere za suzbijanje štetnog organizma)

- (1) U slučaju prvog nalaza štetnog organizma granica sigurnosnog određuje se u širini najmanje 1 km od granice zaraženog područja. U obilježenom području u kojem se u periodu od četiri godine ne potvrdi prisustvo štetnog organizma prestaje sprovođenje fitosanitarnih mjera utvrđenih ovim članom.
- (2) U slučaju potvrđivanja prisustva štetnog organizma fitosanitarni inspektor naređuje i nadzire:
 - a) u zaraženom području sječu i uništavanje, uključujući i korijenje, svog zaraženog bilja i bilja koje pokazuje

znakove prisustva štetnog organizma i bilja koje je u vrijeme sadnje pripadalo istoj partiji, svake godine prije 30 aprila;

- b) u obilježenom području: intenzivno praćenje prisustva štetnog organizma fitosanitarnim pregledima koji se obavljaju najmanje dva puta godišnje, u pravilu, na početku i na kraju ljeta na biljkama domaćinima štetnog organizma;
- c) i druge mjere u skladu Zakonom.

Član 7.

(Premještanje određenog bilja)

- (1) Određeno bilje koje potiče iz obilježenih područja u Bosni i Hercegovini, može se premještati na teritoriji Bosne i Hercegovine samo ako ga prati biljni pasoš izdat u skladu s Pravilnikom o fitosanitarnom registru i o biljnom pasošu ("Službeni glasnik BiH", broj 05/13) i ako je:
 - a) tokom svoga cijelog životnog ciklusa ili od trenutka njegova unošenja u Bosnu i Hercegovinu raslo na mjestu proizvodnje;
 - b) ako je tokom perioda od najmanje dvije godine prije premještanja gajeno na mjestu proizvodnje koje je registrovano i na kojem su godišnje obavljena dva fitosanitarna pregleda u odgovarajuće vrijeme koja po potrebi uključuju destruktivnu metodu i uzimanje uzoraka pri čemu nisu pronađeni znakovi prisustva štetnog organizma i da je bilje gajeno na mjestu:
 - 1) koje je fizički zaštićeno od unošenja štetnog organizma; ili
 - 2) na kojem se obavljaju preventivna tretiranja a u sigurnosnom području godišnje, u odgovarajuće vrijeme, obavljaju se ispitivanja radi otkrivanja prisustva štetnog organizma.
- (2) Određeno bilje koje je unešeno iz drugih zemalja za koje je poznato da je u njima prisutan štetni organizam, može se premještati unutar Bosne i Hercegovine samo ako su ispunjeni zahtjevi iz stava (1) ovog člana.

Član 8.

(Posebni nadzor i izvještavanje)

- (1) Radi utvrđivanja prisustva i sprječavanja širenja štetnog organizma provodi se posebni nadzor na osnovu Zakona, u skladu s godišnjim programom donesenim od strane Uprave u saradnji sa nadležnim organima entiteta.
- (2) Uprava izvještava IPPC (Međunarodna konvencija za zaštitu zdravlja bilja) i EPPO (Evropska i mediteranska organizacija za zaštitu bilja) o rezultatima posebnog nadzora iz stava (1) ovog člana.

Član 9.

(Stupanje na snagu i primjena)

- (1) Ovaj Pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objave u "Službenom glasniku BiH" a počće se primjenjivati od 01.01.2015. godine.
- (2) Iznimno od stava 1. ovoga člana, odredba člana 7. ovoga Pravilnika, koja se odnosi na zahtjeve vezane za biljne pasoše, počće se primjenjivati sa početkom izdavanja biljnih pasoša u skladu sa Pravilnikom o fitosanitarnom registru i o biljnom pasošu ("Službeni glasnik BiH", broj 05/13).
- (3) Do uspostave biljnih pasoša u unutrašnjem prometu pošiljku treba da prati uvjerenje o zdravstvenom stanju.

Broj UZZB-01-1-02-2-975-8/13

06. augusta 2014. godine
Sarajevo

Direktor
Radenko Radović, s. r.

Na temelju članka 10. stavak 5. i članka 12. stavak 3. Zakona o zaštiti zdravlja bilja ("Službeni glasnik BiH", broj 23/03) i članka 61. stavak 2. Zakona o upravi ("Službeni glasnik BiH", br. 32/02 i 102/09), Uprava Bosne i Hercegovine za zaštitu zdravlja bilja, u suradnji sa nadležnim organima entiteta i Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, donosi

PRAVILNIK

O FITOSANITARNIM MJERAMA ZA SPRJEČAVANJE UNOŠENJA, ŠIRENJA I SUZBIJANJA ŠETNOG ORGANIZMA KINESKA STRIZIBUBA - *Anoplophora chinensis* (Forster)

I. OPĆE ODREDBE

Članak 1.

(Predmet)

Ovim Pravilnikom propisuju se mjere za sprječavanje unošenja i širenja štetnog organizma kineska strizibuba *Anoplophora chinensis* (Forster) (u daljnjem tekstu: štetni organizam), fitosanitarni zahtjevi koji moraju biti ispunjeni pri unošenju i premještanju određenog bilja, provođenju posebnog nadzora i izvješćivanje o prisutnosti štetnog organizma.

Članak 2.

(Značenje izraza)

Izrazi upotrijebljeni u Zakonu o zaštiti zdravlja bilja ("Službeni glasnik BiH", broj 23/03) (u daljem tekstu: Zakon) i Pravilniku o mjerama za sprečavanje unošenja, širenja i suzbijanja štetnih organizama na bilju, biljnim proizvodima i reguliranim objektima ("Službeni glasnik BiH", broj 59/11) koriste se i u ovom Pravilniku, a izrazi upotrijebljeni u ovom Pravilniku imaju sljedeće značenje:

- a) **Mjesto proizvodnje** je svaki posjed, polje ili više polja koja su zasebna proizvodna jedinica, uključujući i proizvodna mjesta kojima se u fitosanitarnom pogledu odvojeno upravlja;
- b) **Određeno bilje** u smislu ovog pravilnika je bilje namijenjeno sadnji, osim sjemena, rodova i vrsta: *Acer* spp., *Aesculus hippocastanum*, *Alnus* spp., *Betula* spp., *Carpinus* spp., *Citrus* spp., *Corylus* spp., *Cotoneaster* spp., *Fagus* spp., *Lagerstroemia* spp., *Malus* spp., *Platanus* spp., *Populus* spp., *Prunus laurocerasus*, *Pyrus* spp., *Rosa* spp., *Salix* spp., *Cornus* spp., *Crataegus* spp. i *Ulmus* spp. kojima promjer stabljike ili korijenovog vrata na njihovom najdebljem dijelu iznosi najmanje 1 cm.
- c) **Destrukcijska metoda** je metoda u kojoj je neizbježno da se biljka iz koje se uzorak uzima uništi.
- d) **Obilježeno područje** je područje koje se sastoji od:
 - 1) zaraženog područja u kojem je potvrđena prisutnost štetnog organizma i koje uključuje sve bilje koje pokazuje simptome zaraze štetnim organizmom i, kada je to potrebno, sve bilje koje je u vrijeme sadnje pripadalo istoj partiji, i
 - 2) sigurnosnog područja u polumjeru od najmanje 2 km računajući od granice zaraženog područja.

II. UNOŠENJE I PREMJEŠTANJE ODREĐENOG BILJA

Članak 3.

(Unošenje određenog bilja)

- (1) Ne dovodeći u pitanje odredbe iz, Lista III Dio A Odjeljak I točke 9, 16 i 18 i Liste IV Dio A Odjeljak I, točke 14, 15, 17, 18, 19.2, 20, 22.1, 22.2, 23.1, 23.2, 32.1, 32.3, 33, 34, 36.1, 39, 40, 43, 44, 46, Pravilnika o Listama štetnih organizama, listama bilja, biljnih proizvoda i reguliranih objekata ("Službeni glasnik BiH", broj 48/13) određeno bilje porijeklom iz trećih zemalja, osim iz Kine, za koje je

poznato da je u njima prisutan štetni organizam prilikom uvoza u Bosnu i Hercegovinu, mora pratiti fitosanitarni certifikat u skladu sa Zakonom i Pravilnikom o formi i sadržaju fitosanitarnog certifikata i fitosanitarnog certifikata za reeksport ("Službeni glasnik BiH", broj 12/13), a u rubrici "Dopunska izjava" fitosanitarnog certifikata mora biti navedeno:

- a) da je bilje tokom svoga cijelog životnog ciklusa raslo na mjestu proizvodnje koje je registrirala i nadzirala nacionalna služba nadležna za zaštitu zdravlja bilja zemlje porijekla, i da se to mjesto proizvodnje nalazi u nezaraženom području koje je nadležna služba uspostavila u skladu s odgovarajućim Međunarodnim normama za fitosanitarne mjere. U rubrici "Mjesto porijekla" fitosanitarnog certifikata mora biti upisan naziv nezaraženog područja; ili
 - b) da je bilje tokom perioda od najmanje dvije godine prije izvoza raslo na mjestu proizvodnje za koje je u skladu s odgovarajućim Međunarodnim normama za fitosanitarne mjere utvrđeno da nije zaraženo štetnim organizmom;
 - 1) koje je registrirala i nadzirala nacionalna služba za zaštitu zdravlja bilja zemlje porijekla; i
 - 2) na kojem su godišnje obavljena najmanje dva detaljna službena pregleda u odgovarajuće vrijeme i pri čemu nisu pronađeni znakovi prisutnosti štetnog organizma; i
 - 3) gdje je bilje raslo na mjestu:
 - koje je fizički potpuno zaštićeno od unošenja štetnog organizma; ili
 - na kojem se obavljaju odgovarajuća preventivna tretiranja i koje je okruženo sigurnosnim područjem širine najmanje 2 km unutar kojeg se godišnje u odgovarajuće vrijeme obavljaju službena istraživanja radi otkrivanja znakova prisutnosti štetnog organizma. U slučaju otkrivanja znakova prisutnosti štetnog organizma, odmah se poduzimaju mjere iskorjenjivanja radi ponovnog uspostavljanja nezaraženog sigurnosnog područja; i
 - 4) na kojem je neposredno prije izvoza obavljen detaljan službeni pregled bilja radi otkrivanja mogućih znakova prisutnosti štetnog organizma, posebno na korijenju i stabljikama bilja. Pregled uključuje uzimanje uzoraka ciljanom destruktivskom metodom odnosno metodom u kojoj je neizbježno da se biljka iz koje se uzorak uzima uništi. Veličina uzorka za pregled mora biti takva da omogući otkrivanje barem 1% zaraze sa stupnjem sigurnosti od 99%.
- (2) Određeno bilje uvezeno u skladu sa stavkom (1) ovoga članka mora biti detaljno pregledano na mjestu ulaska ili na odredištu koje je odobreno u skladu s Pravilnikom o mjerama za sprječavanje unošenja, širenja i suzbijanja štetnih organizama na bilju, biljnim proizvodima i reguliranim objektima ("Službeni glasnik BiH", broj 59/11). Prilikom obavljanja pregleda primjenjuju se metode koje osiguravaju pronalazjenje bilo kakvih znakova prisutnosti štetnog organizma, posebno na korijenju i stabljikama bilja. Pregled uključuje uzimanje uzoraka ciljanom destruktivskom metodom odnosno metodom u kojoj je neizbježno da se biljka iz koje se uzorak uzima uništi. Veličina uzorka za pregled mora biti takva da omogući otkrivanje barem 1% zaraze sa stupnjem sigurnosti od 99%.

- (3) Uzorak iz stavka (2) ovog članka šalje se na laboratorijsko testiranje u ovlaštenu laboratoriju. Ovlaštena laboratorija o rezultatima testiranja podnosi izvještaj u skladu sa Pravilnikom o uvjetima u pogledu stručne, prostorne i tehničke osposobljenosti fitosanitarnih laboratorija za izvođenje laboratorijskih testiranja radi dijagnosticiranja štetnih organizama ("Službeni glasnik BiH", broj 63/10).

Članak 4.

(Unošenje određenog bilja iz Kine)

Određeno bilje porijeklom iz Kine može se unositi u Bosnu i Hercegovinu samo ako ispunjava uvjete iz članka 3. ovog Pravilnika i ako fitosanitarni certifikat sadrži registracijski broj mjesta proizvodnje koje je registrirano od strane nadležne službe za zaštitu zdravlja bilja Kine u registar proizvođača, prerađivača, uvoznika, distributera i skladištara bilja, biljnih proizvoda i reguliranih objekata.

Uzorkovanje određenog bilja iz članka 3. stavak (2) ovog Pravilnika, porijeklom iz Kine vrši se u skladu sa sljedećom tabelom:

Broj biljaka u partiji	Stupanj uzimanja uzoraka destruktivskom metodom (broj biljaka koje moraju biti rasječene)
1 - 4500	10% od veličine partije
> 4500	450

Članak 5.

(Uspostavljanje obilježenog područja)

- (1) Kada se posebnim nadzorom iz članka 8. stavak (1) ovoga Pravilnika na nekom području potvrdi zaraza štetnim organizmom, ili kada postoji neki drugi dokaz o pojavi tog štetnog organizma, Uprava BiH za zaštitu zdravlja (u daljnjem tekstu: Uprava) bilja na osnovu zapisnika fitosanitarnog inspektora određuje obilježeno područje. Obilježeno područje sastoji se od:
 - a) zaraženog područja u kojem je potvrđena prisutnost štetnog organizma i koje uključuje sve bilje koje pokazuje simptome zaraze štetnim organizmom i, kada je to potrebno, sve bilje koje je u vrijeme sadnje pripadalo istoj partiji, i
 - b) sigurnosnog područja u polumjeru od najmanje 2 km računajući od granice zaraženog područja.
 - 1) Točno razgraničenje područja iz stavka (1) ovog članka mora se temeljiti na znanstvenim načelima, biologiji štetnog organizma, stupnju zaraze, specifičnoj rasprostranjenosti određenog bilja u tom području i dokazima o udomaćenju štetnog organizma. U slučaju kada Uprava zaključi da je iskorjenjivanje štetnog organizma moguće, uzimajući u obzir okolnosti izbijanja zaraze štetnim organizmom, rezultate istrage ili neposrednu primjenu mjera iskorjenjivanja, polumjer sigurnosnog područja može se smanjiti najmanje na 1 km računajući od granice zaraženog područja. U slučajevima kada iskorjenjivanje štetnog organizma više nije moguće polumjer sigurnosnog područja ne može biti manji od 2 km.
 - 2) Ako se prisutnost štetnog organizma potvrdi izvan zaraženog područja, granice zaraženog i sigurnosnog područja izmijenit će se u skladu s novonastalom situacijom.
 - 3) Ako se provedbom posebnog nadzora iz članka 8. stavak (1) ovoga Pravilnika i intenzivnog praćenja prisutnosti štetnog organizma godišnjim pregledom u odgovarajuće vrijeme na biljkama domaćinima u obilježenom području, tokom vremenskog razdoblja koje uključuje

barem jedan životni ciklus i jednu dodatnu godinu što u svakom slučaju nije manje od četiri uzastopne godine, ne pronađe štetni organizam, obilježeno područje može se ukinuti.

Članak 6.

(Fitosanitarne mjere za suzbijanje štetnog organizma)

- (1) U slučaju prvog nalaza štetnog organizma granica sigurnosnog određuje se u širini najmanje 1 km od granice zaraženog područja. U obilježenom području u kojem se u periodu od četiri godine ne potvrdi prisustvo štetnog organizma prestaje sprovođenje fitosanitarnih mjera utvrđenih ovim člankom.
- (2) U slučaju potvrđivanja prisustva štetnog organizma fitosanitarni inspektor naređuje:
 - a) u zaraženom području sječu i uništavanje, uključujući i korijenje, svog zaraženog bilja i bilja koje pokazuje znakove prisustva štetnog organizma i bilja koje je u vrijeme sadnje pripadalo istoj partiji, svake godine prije 30 travnja;
 - b) u obilježenom području: intenzivno praćenje prisustva štetnog organizma fitosanitarnim pregledima koji se obavljaju najmanje dva puta godišnje, u pravilu, na početku i na kraju ljeta na biljkama domaćinima štetnog organizma;
 - c) i druge mjere u skladu Zakonom.

Članak 7.

(Premještanje određenog bilja)

- (1) Određeno bilje koje potiče iz obilježenih područja u Bosni i Hercegovini, može se premještati na teritoriji Bosne i Hercegovine samo ako ga prati biljna putovnica izdata u skladu s Pravilnikom o fitosanitarnom registru i o biljnoj putovnici ("Službeni glasnik BiH", broj 05/13) i ako je:
 - a) tokom svoga cijelog životnog ciklusa ili od trenutka njegova unošenja u Bosnu i Hercegovinu raslo na mjestu proizvodnje;
 - b) ako je tokom perioda od najmanje dvije godine prije premještanja gajeno na mjestu proizvodnje koje je registrirano i na kojem su godišnje obavljena dva fitosanitarna pregleda u odgovarajuće vrijeme koja po potrebi uključuju destruktivnu metodu i uzimanje

uzoraka pri čemu nisu pronađeni znakovi prisustva štetnog organizma i da je bilje gajeno na mjestu:

- 1) koje je fizički zaštićeno od unošenja štetnog organizma; ili
 - 2) na kojem se obavljaju preventivna tretiranja, a u sigurnosnom području godišnje, u odgovarajuće vrijeme, obavljaju se ispitivanja radi otkrivanja prisustva štetnog organizma.
- (2) Određeno bilje koje je unešeno iz drugih zemalja za koje je poznato da je u njima prisutan štetni organizam, može se premještati unutar Bosne i Hercegovine samo ako su ispunjeni zahtjevi iz stavka (1) ovog članka.

Članak 8.

(Posebni nadzor i izvještavanje)

- (1) Radi utvrđivanja prisustva i spriječavanja širenja štetnog organizma provodi se posebni nadzor na osnovu Zakona, u skladu s godišnjim programom donesenim od strane Uprave u suradnji sa nadležnim organima entiteta.
- (2) Uprava izvještava IPPC (Međunarodna konvencija za zaštitu zdravlja bilja) i EPPO (Evropska i mediteranska organizacija za zaštitu bilja) o rezultatima posebnog nadzora iz stavka (1) ovog članka.

Članak 9.

(Stupanje na snagu i primjena)

- (1) Ovaj Pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objave u "Službenom glasniku BiH", a početak će se primjenjivati od 01.01.2015. godine.
- (2) Iznimno od stavka 1. ovoga članka, odredba članka 7. ovoga Pravilnika, koja se odnosi na zahtjeve vezane za biljne putovnice, početak se primjenjivati sa početkom izdavanja biljnih putovnica u skladu sa Pravilnikom o fitosanitarnom registru i o biljnoj putovnici ("Službeni glasnik BiH", broj 05/13).
- (3) Do uspostave biljnih putovnica u unutrašnjem prometu pošiljku treba da prati uvjerenje o zdravstvenom stanju.

Broj UZZB-01-1-02-2-975-8/13

06. kolovoza 2014. godine
Sarajevo

Direktor
Radenko Radović, v. r.